

Sotningsfrister

Tillämpningsområde: Räddningstjänsten Fyrbodals medlemskommuner

Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg

Lokala föreskrifter om frister för rengöring (sotning)

Enligt 3 kap. 1§ förordning (2003:789) om skydd mot olyckor ska en kommun meddela föreskrifter om hur ofta rengöring (sotning) ska ske.

Dessa lokala föreskrifter ansluter till det som gäller för rengöring (sotning) enligt 3 kap. 4 § lag (2003:778) om skydd mot olyckor samt Myndigheten för civilt försvars föreskrifter och allmänna råd (MSBFS 2014:6) om rengöring (sotning) och brandskyddskontroll.

Kravet på rengöring (sotning) enligt 3 kap. 4 § första stycket lag (2003:778) om skydd mot olyckor gäller för:

- värme-, varmvatten-, varmlufts- och ångpannor
- köksspisar, ugnar och andra jämförbara eldstäder
- lokaleldstäder
- imkanaler

Anläggningar som är inrättade för eldning uteslutande med gas omfattas inte av kravet på rengöring.

Definitioner

Termer och begrepp som används i lagen eller förordningen om skydd mot olyckor samt i Myndigheten för civilt försvars föreskrifter och allmänna råd om rengöring (sotning) har samma betydelse i dessa lokala föreskrifter.

Begrepp	Betydelse
<i>Anläggning</i>	Fast förbränningsanordning och därtill hörande rökkanaler eller avgaskanaler samt imkanaler och de övriga byggnadsdelar som skall sotas enligt denna lokala föreskrift.
<i>Avgaskanal</i>	Kanal för bortledning av avgaser från förbränningsanordning som eldas med gas samt till kanalen monterade delar, såsom förbindelsekanal, fläkt, avskiljare och spjäll.
<i>Eldningsapparat</i>	Del av eldstad för automatisk inmatning och förbränning av bränslet samt till apparaten monterade delar, såsom fläkt, spjäll och övrig reglageutrustning.
<i>Imkanal</i>	Frånluftskanal från utrymme för matlagning eller uppvärmning av mat i restauranger, storkök och därmed jämförbara utrymmen samt till kanalen monterade delar, såsom fläkt, avskiljare och spjäll.
<i>Lokaleldstad</i>	Eldstad som till sin funktion och konstruktion endast är avsedd att värma upp det rum den är uppställd i eller en begränsad del av ett hus. Exempel på lokaleldstäder är braskamin, kakelugn och öppen spis.
<i>Rökkanal</i>	Kanal för bortledning av rökgaser från förbränningsanordning som eldas med fasta eller flytande bränslen samt till kanalen monterade delar såsom förbindelsekanal, fläkt, avskiljare och spjäll.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN FYRBODAL

<i>Lätt eldningsolja</i>	Eldningsolja som vanligen betecknas med kvalitetsnummer 1(Eo1), med låg svavelhalt och som primärt används för uppvärmning i exempelvis villor, mindre fastigheter och mindre industrier
<i>Tung eldningsolja</i>	Eldningsolja som vanligen betecknas med kvalitetsnummer 3 (Eo3) eller högre, med högre viskositet och högre svavelhalt än lättare eldningsolja som ofta används i större värmeanläggningar, industrier och kraftverk.
<i>Värmecentral</i>	En särskild byggnad som innehåller en eller flera fasta förbränningsanordningar med tillhörande skorsten för produktion av värme eller kraft för exempelvis en större industrianläggning eller för flera byggnader inom område med flerbostadshus, militäranläggning eller sjukhusanläggning.

Underlag för bestämmande av frister

Kommunen har fastställt sotningsfrister för olika typer av anläggningar. Fristerna för sotning har harmoniserats med fristerna för brandskyddskontroll med avsikt att åstadkomma en samordning mellan sotning och brandskyddskontroll som kan underlätta för både fastighetsägare och nyttjanderättshavare av en byggnad eller anläggning. Kommunens beslut följer i stort de rekommendationer som anges i allmänna rådet MSBFS 2014:6. Fristernas längd har bestämts mot bakgrund av hur följande faktorer påverkar brandskyddet:

- sotbildning,
- bränsle,
- typ av anläggning,
- energibehov med hänsyn till klimatförhållanden, och
- bebyggelsestruktur.

Ikraftträdande

Föreskrifterna träder i kraft 2026-05-01

Dessa föreskrifter är fastställda av kommunfullmäktige i:

Kommun	Beslutsdatum
Färgelanda kommun	2026-04-22 §40, KF 2026/118
Lysekils kommun	2026-04-29 §53, 2026-000095
Mellerud kommun	2026-06-24 §49, KS-2026-00121
Munkedal kommun	2026-04-27 §86, KS-2026-000081
Trollhättans stad	2026-03-23 §65, KS 2026/300
Uddevalla kommun	2026-04-08 §58, KS/2026:178
Vänersborg kommun	2026-04-22 §58, KS2026/153

Sotningsfrister

Värme-, varmvatten-, varmlufts- och ångpannor

Frist	Tillämpningskriterier
3 år	Avser panna som ingår i en värmecentral som står under kontinuerlig övervakning av en kvalificerad driftsledare, oavsett vilket bränsleslag som används.

I övriga fall, om eldning sker med **fasta bränslen**, ska sotning göras enligt följande.

Frist	Tillämpningskriterier
3 ggr/år	Avser konventionella pannor.
2 ggr/år	Avser pannor med keramisk inklädnad i förbränningskammaren eller motsvarande konstruktion för effektiv förbränning av bränslet och där pannan är ansluten till ackumulatortank eller motsvarande anordning.
1 år	Avser pannor där eldning sker med träpellets eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle och där eldningsapparaten är speciellt konstruerad för effektiv förbränning av bränslet.

Om eldning sker med **flytande bränslen** ska sotning göras enligt följande.

Frist	Tillämpningskriterier
3 ggr/år	Avser pannor där eldning sker med tung eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle.
1 år	Avser pannor där eldning sker med lätt eldningsolja eller annat, från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle och pannans märkeffekt överstiger 60 kW.
2 år	Avser pannor där eldning sker med lätt eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle och pannans märkeffekt uppgår till högst 60 kW.

Köksspisar, ugnar och andra jämförbara förbränningsanordningar för matlagning

Om eldning sker i större omfattning än för enskilt hushålls behov ska sotning göras enligt följande.

Frist	Tillämpningskriterier
6 ggr/år	Avser eldstäder där eldning sker med fasta bränslen, tung eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle.
1 år	Avser eldstäder där eldning sker med lätt eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle.

Om eldning sker för ett enskilt hushålls behov kan sotningsfrister för lokaleldstäder tillämpas.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN FYRBODAL

Lokaleldstäder

Om eldning sker i lokaleldstäder ska sotning göras enligt följande.

Frist	Tillämpningskriterier
1 år	Avser eldstäder som eldas med fasta bränslen.
3 år	Avser eldstäder som eldas med fasta bränslen i mindre omfattning*

*Med mindre omfattning avses <500 kg ved/år, vilket motsvarar ca 1 m³ ved/år, exempelvis eldstäder i fritidshus

Imkanaler i restauranger eller andra större kök

Frist	Tillämpningskriterier
3 ggr/år	Avser imkanaler i restauranger eller andra större kök
1 år	Avser imkanaler i kök som endast används för uppvärmning av mat eller liknande verksamhet

Övriga bestämmelser

1.1	Entreprenör har möjlighet att ändra sotningsfrist i enskilda fall av brandskyddsmässiga skäl. Notering om skäl till ändring ska dokumenteras av entreprenör.
1.2	Om det i samband med sotning upptäcks brister i anläggningen som kan medföra risk för uppkomst av brand ska den som är ansvarig för sotningen underrätta fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren om detta.
1.3	Fastighetsägare ska anmäla sådana förändringar som kan föranleda ändring av sotnings- eller kontrollfristerna för en anläggning. Anmälan ska göras direkt till den som utför sotning respektive brandskyddskontroll på RFBD:s uppdrag. Byte av bränsleslag är ett exempel.
1.4	Anläggning som inte eldats mellan två sotningstillfällen behöver inte sotas.
1.5	Vid sotning av värmepanna 3 ggr/år bör tiden mellan två sotningstillfällen anpassas till fastighetens föreliggande energibehov, varför längre intervall normalt bör tillämpas under perioden maj-augusti än för övriga delar av året.
1.6	Vid sotning av värmepanna 2 ggr/år bör tiden mellan två sotningstillfällen anpassas till fastighetens föreliggande energibehov, varför längre intervall normalt bör tillämpas under perioden maj-augusti än för övriga delar av året.